

קובה: סוף לטוהר המהפכני

כשילון חרוץ. אחרי הכל, רוב תחזיותיו בכל הנוגע ל„בחירות“ באלסלבדור לא עמדו במבחן המציאות. המפלגה הנוצרית-דמוקרטית כביכול, של חוזה נאפוליון דוארטה, מחזיקה אומנם בשלטון בתמיכה אמריקאית מאסיבית, אבל אין לה רוב באסיפה המכוננת הסלבדורית. שילטון הימין ברשות המחוקקת הוא מוחלט. לקואליציית המפלגות הימניות, בעלת השם האירוני — בהתחשב בתפקידה הרצחני והאלים בפוליטיקה הסאל-בדורית, „מיפלגת הפיוס הלאומי“ — יש רוב ברור. הימין נחוש בדעתו לבלום אפילו את הרפורמות המוגבלות שמציע דוארטה בהשראת וושינגטון.

דוארטה רחוק מלהיות דמוקרט. ואין לו שום כוונה לבצע שינויים מינוריים מרחיקי-לכת בארצו. הוא פשוט ניסה, בעצה אחת עם ממשלת רגן, ליצור מערכת תדמית חדשה. „נאורה“ יותר, שתאפשר לאלכסנדר הייג להעביר בקונגרס את תוכניות הסיוע לאלסלבדור. הייג רחם כמה עיתונאים אמריקאיים לתעמולה אודות דוארטה הליברל, בהצלחה בלתי-מבוטלת.

עתה מאיימת האסיפה המחוקקת הסופרימנית לחשוף את הבלוף האמריקאי הזה לפני הציבור, וגרוע מכך, לפני ועדת הקונגרס הכליכולה לענייני-חוץ. גם מנחם בגין היה נכשל בנושא ימית, אילו שלט יובל נאמן בכנסת. זהו בדיוק המצב באלסלבדור.

מדינה ריבונית. הבחירות באלסלבדור, שהוחרמו עלי-ידי כל מתנגדי המישטר, לא יכלו שלא להוביל למצב דברים זה. האגף הליברלי המסורתי במפלגה

מומן מלהיות אידיאל נייטראליסטי. אפשר רק להצטרף על עולמו האבוד של צ'ה, שהפך מאידיאל מיליטאנטי מלהיב לעוד דמות נוסטאלגית שסופה להיות ממוסחרת, אולי אפילו עלי-ידי הוליווד, שאותה תיעב כל ימיו.

אלסלבדור:

הצביעות חוגגת

שגריר ארצות-הברית באלסלבדור, דין הינטון, נחשב כמעין נציב עליון בארץ זו. בווישינגטון הוא מושמץ

מישלחת בריטית, שביקרה לאחרונה בקובה. הופתעה מקבלת הפנים החמה ומהרצון המופגן של המארחים לגלות גמישות בעניינים כלכליים. 30 התעשיינים ואנשי העסקים נפגשו עם שרים כלכליים בכירים, שהוסמכו להציע להם עיסקות רציניות וכדאיות. בפעם הראשונה מאז הלאמת התעשייה הקובאית ב-1960, הסכימה ממשלת קובה להרשות למשקיעים זרים להחזיק בעלות על 49 אחוז ממפעלים ממלכתיים.

העיתונאי ראוול סור, שיש לו קשרים רבים בהוואנה, מדווח על הצעה נוספת, סנסציונית ממש, של מנהיגי

צ'ה גווארה

מאידיאל מיליטאנטי לגיבור הוליוודי?

קובה למשקיעים ממערב-אירופה: הקובאים הציעו להם שותפות בהשקעות בלוב, באנגולה ובאתיופיה. קובה תספק את הקשרים הפוליטיים. האירופים את הטכנולוגיה המתוכננת ואת ההון.

באירופה מריחים כבר את הפירות של עסקים טובים, בשוק הסגור לפני ארצות-הברית מסיבות פוליטיות. קיימה, כמוכן, בעיית החרם האמריקאי. אוניות אירופיות שיפקדו נמל קובאי, מנועות מלבקר בנמל אמריקאי כלשהו. אבל המישלחת הבריטית, למשל, הפגינה אופי-טימיות רבה. רבים מנציגיה אמרו באורח פרטי, שניתן יהיה להשתמש באוניות, שיניפו דגלים של מדינות בלתי-מודהות.

קובה עצמה רואה בקשרים עם אירופה את הדרך היחידה לשבור את המצור האמריקאי, ואולי גם את התלות בסובייטים. מעמדה הייחודי של קובה בקרב המדינות הבלתי-מודהות נפגע בשל נאמנותה המחוללת לברית-המועצות. פידל קאסטרו טוען אומנם, במידה רבה של צדק, שהחרם האמריקאי חישל את ארצו וגרם לה לפתח כוחות עצמאיים בלתי-מבוטלים. בחודשי-החדשים גם הוא מודה שהיתה לחרם תוצאה נוספת, פחות רצויה: הדימוי שדבק בהוואנה כוסאל סובייטי.

חיסול הכסף. קובה סבורה, שיש לה הרבה מה להציע למשקיע הרוכשני האירופי. הפועלים הקובאים הם משכילים-יחסית, חרף הצורך שלהם ביותר מיומנות מיקצועית. רמת השירותים הסוציאליים גבוהה הרבה יותר מבכל ארץ אחרת באמריקה הלאטינית. קובה היא גם מדינה שיש בה יציבות מדינית רבה, ורמה גבוהה של תודעה חברתית-פוליטית.

ראוי לציין שקאסטרו לא ביצע מהפך של ממש בעמדותיו. הוא סבר, לפחות בעשור האחרון, שיש לשלב ראדיקליות מדינית עם גמישות רבה בתחום הכלכלי. ברוח זו יעץ לאלסלבדור איינדה ב-1971 ולסאנדיניסטים בתקופה האחרונה.

קאסטרו היה תמיד חסיד גדול של הטכנולוגיה המערבית. מדינאים והוגי-דעות שמאליים במערב סברו ש-ארצות-הברית ממש דחפה אותו לזרועות מוסקבה. עם זאת ברור, שהמדיניות הקובאית להחזקת בעלות על אמצעי-ייצור עם משקיעים רכושניים (אפילו אם הם אירופיים ולא אמריקאיים) מבשרת את קיצו המחולט של העידן המהפכני האמיתי, שסומל בדמינו של הנוער השמאלי בשנות ה-60 בדמותו של ארנסטו „צ'ה“ גווארה. חיסול שילטון המאפייה בקובה יצר תגובה של אתוס חדש, של רעיונות כמו חיסול הכסף כאמצעי-תשלום, יצירת תמריצים מוסריים תחת הכספיים. ומעל הכל, יצירת דמות האדם החדש, המונע על ידי אידיאלים סוציאליסטיים.

אין כל קשר בין התוכניות ה„ארליכיות“ של קאסטרו לבין הטוהר המהפכני, שהלהיב את המהפכנים הקובאים ב-1959.

גם קובה הולכת בדרך כל הארץ. קאסטרו המזדקן מפגין פראגמטיות וכוסר שרירות. קשה למתוח ביקורת על כורח המציאות, וקובה הפרו-סובייטית חדלה כבר

הנוצרית-דמוקרטית נעלם לחלוטין מהשטח. מנהיגיו, שלא נוצחו בידי פלוגות הסער הפאשיסטיות, נמלטו, רובם למכסיקו, חלקם לארצות-הברית.

מערכת הבחירות, שהתקיימה תוך כדי קרבות עזים, טבח חסר-רחמים של כפריים, פועלים ואינטלקטואלים ואפילו רצח עיתונאים מקומיים וזרים, היתה מישחק מוגבל בין אנשי הימין ובין עצמם. התוצאה היתה מוכתבת מראש. המיבנה הכלכלי-חברתי הנוכחי, דיכוי זכויות-האדם, העדר חופש ביטוי ומתן זכויות-יתר למיליונרים סלבדוריים ואמריקאיים — ישאר בעינו.

הבעיה העיקרית עבור ארצות-הברית היא, כאמור, התדמית. השליטה הימנית ב„פרלמנט“ הופכת את המוצר האלסלבדורי לבלתי-מכיר.

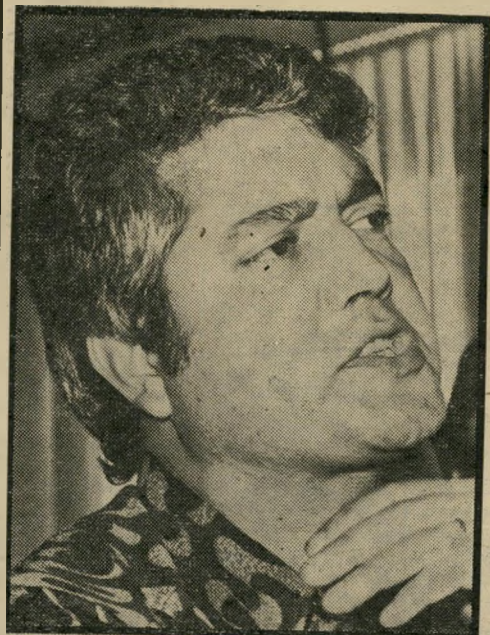
בווישינגטון גוברת והולכת הביקורת נגד מדיניות הממשלה באלסלבדור. שגריר ארצות-הברית לשעבר באלסלבדור, רוברט ווייט, סבור שרגן טעה בכל הטקטיקה שלו כלפי הנוצרים-דמוקרטים. ארצות-הברית הייתה צריכה לדרוש מדוארטה לשאת ולתת עם השמאל ועם תנועות השיחור המחתרתיות.

עתה נותרה, בעצם, שלוש אפשרויות: הפיכה צבאית נוספת. העברת השילטון לקואליציה של הימין הקיצוני ומתבטאת עממית שמאלית נוסח ניקראגואה. תהליכים אלה לא יתבצעו ללא שפיכות-דמים רצינית.

אינטרנאשיונל הרוזן טריביון מדווח על פעילות קדחתנית של אישים שונים בווישינגטון המחפשים פיתרון רביעי, נוח יותר לארצות-הברית. פעילותם מתבטאת בנסיון לאתר אישי ציבור „מתונים“ בקרב הימין הקיצוני, המוכנים ומסוגלים להופיע ברבים בתחושת ליברלית. הבולט ביניהם הוא רוברטו ד'אומבסיון, מנהיג הברית הלאומית הרפובליקאית (דבר אחד אנו חייבים לומר שבהם של כל אנשי הימין באלסלבדור, אפילו הנתיבים עברם ביותר, הם מוצאים שמות נהדרים לחבורות הפורעים שלהם). יו"ר הוועדה לנושאים בינאמריקאיים בקונגרס, מייקל בארנס, תומך עתה בדיאומבסיון. גם השגריר הינטון מגלה התלהבות.

הינטון החליט שלא לסגת מתמיכתו בהליכים שהביאו את הימין הקיצוני לשילטון באלסלבדור. במסיבת עיתונאים שערך בסן-סלבדור, שיבח הינטון את „הבחירות“ וטען שעל ארצות-הברית לכבד את רצונו הריבוני של העם הסלבדורי.

עוד בדיחה גרועה בשרשרת המישגים ומעשי-הפשע שמבצעת וושינגטון באמריקה הלאטינית.

סנן ראש-ממשלה דיו

לגיטימציה לרצח מעוטי-היכולת

פינושה היתה צ'ילה אחת המדינות הדמוקרטיות המעטות באמריקה הלטינית. נכון שכלי-ההתקשרות פעולות מדווחים על העובדה המבישה שישראל מוכרת נשק רב לצ'ילה. די בכך שאיש כמו לוי אינו מתקומם על כך בממשלה. ביקורו בצ'ילה ופגישתו עם פינושה ישימו לאל את יומרתו לדבר בשם השכבות המקופחות.